

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobce

J. V., narozen X
bytem X
zastoupen JUDr. Radkem Ondrušem, advokátem
se sídlem Bubeníčкова 42, Brno

proti
žalovanému

Národní bezpečnostní úřad ,
se sídlem Na Popelce 2/16, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu ze dne 13. 3. 2024, č.j. 54/2024-NBÚ/07-OP

takto:

- I. Rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu ze dne 13. 3. 2024, č.j. 54/2024-NBÚ/07-OP, a rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu ze dne 15. 11. 2023, č.j. 127673/2023-NBÚ/P, se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 17 362,70 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Radka Ondruše, advokáta.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu ze dne 13. 3. 2024, kterým byl zamítnut jeho rozklad proti rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu ze dne 15. 11. 2023, jímž nebyl žalobci vydán doklad o bezpečnostní způsobilosti fyzické osoby, neboť žalobce nesplňuje podmínku osobnostní způsobilosti podle § 81 odst. 1 písm. d) zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.
2. Důvodem pro toto rozhodnutí byl závěr žalovaného, že poruchy a obtíže, které se u žalobce rozvinuly po prodělané cévní mozkové příhodě, jsou natolik závažné, že jejich vlivem nebude žalobce schopen bezvýhradně dodržet náročný režim, který se při výkonu citlivé nezbytně vyžaduje k tomu, aby nedošlo k jejímu zneužití.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

3. Žalobce v žalobě uvedl, že dne 14. srpna 2015 požádal podle § 99 odst. 1 zákona č. 412/2005 Sb. o vydání dokladu o bezpečnostní způsobilosti fyzické osoby pro výkon citlivé činnosti – provádění zahraničního obchodu s vojenským materiálem podle zákona č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, a to pro výkon funkce jednatele ve společnosti CZ HERMEX, s.r.o.
4. Řízení před Úřadem bylo ode dne 28. listopadu 2016 z důvodu trestního stíhání žalobce, v dubna 2021 žalovaný pak v bezpečnostním řízení pokračoval, jelikož trestní stíhání žalobce bylo zastaveno.
5. Dne 15. 11. 2023 vydal Národní bezpečnostní úřad pod č. j. 127673/2023- NBÚ/P rozhodnutí, kterým rozhodl o nevydání dokladu o bezpečnostní způsobilosti fyzické osoby, proti tomuto rozhodnutí podal žalobce rozklad, který byl zamítnut žalobou napadeným rozhodnutím.
6. Za jediný důvod nenaplnění podmínky podle ust. § 81 odst. 1 písm. d) zákona o ochraně utajovaných informací, tedy osobnostní způsobilosti, správní úřad označil obtíže, kterými účastník řízení měl trpět v době shromáždění podkladů pro vypracování znaleckého posudku (k prosinci 2021), tedy že údajně v důsledku prodělané cévní mozkové příhody jeho zdravotní stav může mít vliv na jeho spolehlivost vykonávat citlivou činnost.
7. Odvolací správní úřad k tomu pak na základě námitek vznesených žalobcem doplnil, že byť lze přisvědčit tomu, že po kognitivní stránce bylo predikováno možné zlepšení, je třeba zdůraznit, že účastník řízení trpí rovněž organickou poruchou osobnosti, projevující

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

se emoční a afektivní nevyvážeností, sníženou frustrační tolerancí a impulzivní reaktivitou v zátěži, jež má i sama o sobě za následek jeho osobnostní nezpůsobilost. To znamená, že i potenciální zlepšení kognitivních funkcí nemůže mít na závěr Úřadu vyslovený v napadeném rozhodnutí sebemenší vliv.

8. K tomu žalobce uvádí, že k výše citované problematice navrhoval provést dokazování alespoň takovým způsobem, aby bylo zajištěno zjištění skutkového stavu ke dni vydání rozhodnutí nebo alespoň v takovém časovém rozestupu, který by vzhledem k povaze (dočasnosti) žalobcova onemocnění nebyl nepřiměřeně dlouhý, tak jako tomu nastalo v případech napadených rozhodnutí. Fakticky však napadené rozhodnutí stojí toliko na znaleckém posudku, který vycházel ze skutkového stavu týkajícího se období konce roku 2020, přičemž napadené nalézací rozhodnutí bylo vydáno dne 15. listopadu 2023.
9. V této souvislosti žalobce připomněl rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2017, čj. 2 Azs 163/2017 – 35, který potvrdil zásadu, že správní orgán rozhoduje podle skutkového a právního stavu ke dni vydání rozhodnutí, a uvedl, že dodržování tohoto principu nepředstavuje přepjatý formalismus.
10. Porušením této zásady pak jednoznačně je stav, kdy správní úřad rozhoduje na základě skutkového stavu, jehož rozhodující aspekt – kognitivní schopnosti žalobce - mají dle znaleckého posudku z roku 2022 proměnlivý charakter s potenciálem zlepšení a zároveň existuje prodleva více než rok od sběru dat pro vypracování předmětného znaleckého posudku a další roční prodleva do vydání rozhodnutí. Zdravotní stav žalobce se od doby proběhnuvšího zkoumání diametrálně zlepšil a závěry znalce je tak třeba i ve světle výše prezentované zásady přehodnotit.
11. O rozkladu rozhodující správní úřad pak nepřednesl žádnou přezkoumatelnou úvahu o tom, proč nebylo vyhověno návrhu žalobce na doplnění dokazování ve výše nastíněném smyslu, alespoň aktualizací předmětného znaleckého posudku.
12. Napadená rozhodnutí nelze považovat za přesvědčivá, neboť trpí řadou nedostatků. Správní úřad v napadeném rozhodnutí pouze shrnul skutkový stav, ze kterého bez dalšího vyvodil právní závěr o nedůvodnosti námitek žalobce. Z textu není vůbec zřejmé, jakými úvahami se nalézací správní úřad řídil při volném hodnocení důkazů a utváření závěru o skutkovém stavu, z jakého důvodu správní úřad nepovažoval za důvodnou právní argumentaci žalobce obsaženou v jeho podání a především proč neprovedl žalobcem navrhované důkazy.
13. V této souvislosti je třeba připomenout, že uvedená pochybení při vyhotovování rozhodnutí zakládají nejen jeho nepřezkoumatelnost, ale současně též jeho protiústavnost, neboť žalobci nebyla poskytnuta náležitá ochrana jeho práva na spravedlivý proces podle č. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod – zde žalobce odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 26.9. 1996, sp. zn. III. ÚS 176/96.
14. Žalobce má za to, že z proběhnuvšího dokazování neplyne žádná ze zákonem předpokládaných skutečností naplňující nesplnění podmínky dle ust. § 81 odst. 1 písm. d), zejména nebylo postaveno na jisto, že žalobcova dočasná indispozice vede byt' jen ke snížení jeho schopnosti vykonávat citlivou činnost tak, aby přitom nedošlo k jejímu zneužití – takový závěr nemá oporu v odůvodnění napadeného rozhodnutí, ani k němu závěru nesměřovalo proběhnuvší dokazování. Bylo na nalézacím správním úřadu, aby

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

uvedený neurčitý právní pojem vyložil a na základě zjištěných skutkových okolností, včetně odborného znaleckého posouzení, v nynější věci aplikoval, k tomuto však nedošlo.

15. S tím pak souvisí další důvod nezákonnosti napadených rozhodnutí, když odvolací správní úřad neprovedl žalobcem navrhované dokazování, přičemž ani nevyložil přezkoumatelné důvody pro neprovedení důkazů. Správní úřad se v rámci dokazování měl primárně zabývat aktualizací skutkového stavu – např. doplněním dokazování o nový znalecký posudek.
16. Toto měl správní úřad provést zvláště za situace, kdy žalobce při bezpečnostním pohovoru uvedl, že se jeho zdravotní stav zlepšuje. Nálezací správní úřad však bez dalšího tvrzení žalobce mlčky nepřisvědčil, kdy ani neuvedl žádnou přezkoumatelnou úvahu o tom, proč jeho tvrzení považuje za vyvrácené jiným provedeným důkazem. Odvolací správní úřad nereflektoval, že znalecký posudek pořízený úřadem výslovně obsahuje vyjádření znalců, které zdůrazňuje nutnost opakovaného vyšetření po roce od zpracování předmětného znaleckého posudku.
17. Na uvedené pak přiléhá následující nález Ústavního soudu o tom, že tzv. opomenuté důkazy typicky zakládají nejen nepřezkoumatelnost vydaného rozhodnutí, nýbrž i jeho protiústavnost.
18. V této souvislosti zároveň žalobce připomíná nález Ústavního soudu ze dne 08.12.2009, sp. zn. I. ÚS 118/09, ve kterém Ústavní soud jasně a taxativně vystavěl tři následující důvody pro neprovedení důkazu navrhovaného účastníkem řízení: Prvním je argument, podle něhož tvrzená skutečnost, k jejímuž ověření nebo vyvrácení je navrhován důkaz, nemá relevantní souvislost s předmětem řízení. Dalším je argument, podle kterého důkaz není s to ani ověřit ani vyvrátit tvrzenou skutečnost, čili ve vazbě na toto tvrzení nedisponuje vypovídací kapacitou. Konečně třetím je pak nadbytečnost důkazu, tj. argument, podle něhož určité tvrzení, k jehož ověření nebo vyvrácení je důkaz navrhován, bylo již v dosavadním řízení bez důvodných pochybností (s praktickou jistotou) ověřeno nebo vyvráceno.
19. Žalobce má jednak za to, že nebyl naplněn ani jeden z výše uvedených důvodů odmítnutí provedení důkazu, a jednak správní úřad rozhodující o rozkladu ani neaspiroval k tomu, aby přezkoumatelně vyložil důvody pro které předmětné dokazování nebylo provedeno, čímž zatížil své rozhodnutí vadou nezákonnosti.
20. Pokud jde o znalecký posudek, jež byl podkladem pro napadená rozhodnutí, ten zpracovaly nejvyšší kapacity v daném oboru, nicméně i ony však konstatovaly, že zjištěné závěry nejsou konečné, jedná se o první komplexní posouzení zdravotního stavu žalobce, které může doznat během roku po zpracování znaleckého posudku významných změn. Proto žalobce navrhl doplnění a aktualizaci předmětného znaleckého posudku po uplynutí ročního období, které sami zpracovatelé znaleckého posudku určili jako minimální dobu jeho aktualizace.
21. Dále žalobce uvedl, že intenzivně rehabilituje ve specializovaném Rehabilitačním ústavu v Kladruzech a pravidelně se podrobuje též psychologickým vyšetřením klinickým psychologem ústavu. K tomu předložil jako důkaz poslední psychologické vyšetření ze dne 3.4.2024, podle něhož posuzující psycholog zjistil v porovnání s rokem 2020 výrazné zlepšení kognitivních funkcí zejména v oblasti pozornosti a exekutivních funkcí a zrakové

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

percepce a také zlepšení v oblasti vnímání, došlo ke korekci levostranného neglectu, který se již téměř neprojevuje.

22. Citované psychologické vyšetření z roku 2024 zcela a zásadně popírá názor žalované, že zdravotní postižení žalobce je trvalé bez naděje na zlepšení a naopak je zcela v souladu se závěrem znaleckého posudku, který zlepšení naopak nevylučuje a konstatuje faktickou nutnost revizního přezkoušení zdravotního stavu žalobce po roce od zpracování posudku. Posouzení zdravotního stavu žalobce je odbornou otázkou, o které si nemůže udělat úsudek žalovaný ani jeho rozkladová komise bez náležitého odborného zkoumání.
23. Byť by bylo možné, aby proběhlo doplnění dokazování před soudem, který by vyslechl oba znalce ke zpracovanému znaleckému posudku z pohledu jeho aktualizace, v takovém případě by však bylo v této fázi přezkumného řízení před soudem žalobci znemožněno další procesní vyjádření a procesní obrana, která by měla své místo a opodstatnění v nalézací resp. odvolacím řízením.
24. Rozhodne-li se soud doplnit dokazování v rámci soudního přezkumu, pak žalobce navrhl výslech zpracovatelů znaleckého posudku znalců znaleckého ústavu Ústřední vojenské nemocnice prim. MUDr. T. a prim. PhDr. K. zejména k otázce nutnosti opakovaného vyšetření žalobce po roce od zpracování posudku, vyžádání kompletní zdravotní dokumentace Rehabilitačního ústavu v Kladruších k osobě žalobce a její předložení znalcům a doplnění znaleckého posudku o zdravotní stav žalobce k okamžiku rozhodování žalovaného o rozkladu.

Žalobce navrhl zrušit vedle napadeného rozhodnutí žalovaného též jemu předcházející rozhodnutí nalézacího správního úřadu, neboť v případě, pokud by bylo dokazování doplněno před nadřízeným správním úřadem, byl by žalobce krácen minimálně o jeden přezkumný stupeň. Z uvedeného důvodu má proto žalobce za to, že s ohledem na dobu, po kterou v jeho případě správní řízení vede, již z pohledu procesní ekonomiky vrácení věci na počátek nehraje roli.

25. Ze shora uvedeného je zřejmé, že nalézací správní úřad porušil zásadu zákonnosti správního řízení dle ust. § 2 odst. 1 správního řádu, a zejména zásadu materiální pravdy dle ust. § 3 správního řádu, když napadené rozhodnutí vydal bez řádného přezkoumatelného odůvodnění, nadto na základě nedostatečně zjištěného stavu, když při výkladu neurčitých pojmů obsažených v zákoně č. 412/2005 Sb. překročil meze správního uvážení poté, kdy se jeho úvaha při výkladu těchto pojmů dostala do střetu se zásadami hmotně i procesně právní logiky. Stejnými vadami pak své rozhodnutí zatížil i správní úřad rozhodující o rozkladu.
26. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že pro posouzení bezpečnostní způsobilosti žalobce byl nejdůležitějším a relevantním podkladem znalecký posudek z oboru psychologie a psychiatrie vypracovaný znalci na základě požadavku Úřadu. Na základě závěrů tohoto znaleckého posudku vypracovaného dne 18. prosince 2022 pak Úřad, a následně ředitel Úřadu, tedy na základě uvedených závěrů znaleckého zkoumání žalobce zdůraznil, že zjištěná závažná duševní porucha, kognitivní porucha, postihuje účastníka řízení v oblastech vyšších kortikálních funkcí, jako jsou např. pozornost, paměť, myšlení, orientace či chápání, učení psychomotorického tempa, jež jsou pro výkon citlivé činnosti bezesporu nezbytné. Projevy kognitivního deficitu žalobce se výrazně zhoršují v podmínkách silnější zevní zátěže, a to především časové, při níž se celková psychická a kognitivní výkonnost jeho osoby ve všech doménách snižuje a dochází osobnostní dekompenzaci. Dále ředitel

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Úřadu přihlédl i ke konstatování znalce psychiatra, že organická porucha osobnosti žalobce je trvalého rázu, s tím, že do budoucna bude docházet k postupnému zhoršování - znalec sice připustil, že psychickou a fyzickou rehabilitací může dojít i určitým menším zlepšením v určitých oblastech, ne však podstatným. Konečně vzal ředitel Úřadu při rozhodování o rozkladu za relevantní odpověď znalce ohledně spolehlivosti žalobce vykonávat citlivou činnost, resp. k jeho schopnosti a ochotě dodržovat uložené povinnosti, kdy tento znalec z psychologického hlediska uvedl, že tato je aktuálně nejistá (byť znalec současně konstatoval, že není však zcela vymizelá).

27. Pokud pak jde o námitku že odvolací orgán neprovedl navržené doplnění dokazování, aniž přezkoumatelně zdůvodnil, proč tak neučinil, žalovaný uvedl, že vzhledem k výše popsaným skutečnostem vyplývajícím ze znaleckého posudku, dle nichž je onemocnění žalobce trvalého rázu s předpokladem postupného zhoršování, ředitel Úřadu dospěl k závěru, že doplnění dokazování – provedení opakovaného znaleckého zkoumání – považuje za nadbytečné, jelikož toto není s to přinést nové relevantní skutečnosti, které by uvedená zjištění a poznatky zvrátily. Návrhu žalobce na provedení dalšího dokazování v řízení o rozkladu tedy ředitel Úřadu nevyhověl s odůvodněním, že výsledky znaleckého zkoumání přesvědčivě dokládají oprávněnou pochybnost o schopnosti žalobce řádně vykonávat citlivou činnost.
28. Při jednání soudu dne 19. 3. 2025 setrvali účastníci na svých skutkových i právních stanoviscích. Zástupce žalobce navrhl, aby soud zrušil nejen napadené rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu ze dne 13. 3. 2024, ale i jemu předcházející rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu ze dne 15. 11. 2023 a aby věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Pověřená zástupkyně žalovaného navrhla zamítnutí žaloby.

III.

Posouzení žaloby

29. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 soudního řádu správního), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. Jiné vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal.
30. Soud především k obsahu správního spisu konstatoval, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v řízení vedeném Národním bezpečnostním úřadem (dále jen „NBÚ“) na základě žádosti žalobce podle ust. § 99 odst. 1 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti ze dne 17. 8. 2015. Jelikož o průběhu řízení není mezi účastníky sporu, nepovažoval soud za nezbytné jednotlivé jeho procesními fázemi rekapitulovat.
31. Za podstatné pro rozhodnutí o žalobě pak považuje to, že dne 17. 12. 2021 byl se žalobcem veden pohovor, přičemž z protokolu o něm č.j. 103601/2021-NBÚ/P vyplývá, že žalobce uvedl, že jej v mezidobí postihla cévní mozková příhoda, stále se invalidou II. nebo III. stupně, stále mu něj probíhají rehabilitace.
32. Následně NBÚ vyzval dne 17. 1. 2022 žalobce k doplnění informací o jeho zdravotním stavu a vyzval jej, aby své ošetřující lékaře zprostil povinnosti mlčenlivosti stran svého zdravotního stavu.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

33. Z obsahu rozhodnutí NBÚ je zřejmé, že dne 15. 2. 2022 obdržel NBÚ na základě předchozí žádosti zprávu od Zdravotnického zařízení Smíchov, MUDr. L. J., evidovanou pod č. j. 10481/2022-NBÚ/P, jejíž přílohou je propouštěcí zpráva ze dne 16.09.2020 z Rehabilitačního ústavu Kladruby, lékařskou zprávu ze dne 20.09.2020 ze Všeobecné fakultní nemocnice v Praze, lékařskou zprávu ze dne 19.11.2020 z Nemocnice na Homolce, lékařskou zprávu ze dne 21.12.2020 ze Všeobecné fakultní nemocnice v Praze, propouštěcí zprávu ze dne 30.06.2021 z Fakultní nemocnice v Motole a lékařskou zprávu ze dne 14.07.2021 od společnosti Lázně Teplice v Čechách a.s.
34. Dále NBÚ dne 18.03.2022 obdržel na základě předchozí žádosti zprávu od Oblastní nemocnice Trutnov, MUDr. J. H., evidovanou pod č. j. 24403/2022-NBÚ/P, kdy tato obsahuje propouštěcí zprávu z Oblastní nemocnice Trutnov a.s., kde byl účastník řízení v období ode dne 22.04.2020 do dne 11.05.2020 hospitalizován v souvislosti s cévní mozkovou příhodou. Jedná se o zprávu o akutní péči účastníka řízení, ze které je zřejmé, že dne 22.04.2020 byl hospitalizován ve výše uvedené nemocnici pro ischemickou cévní mozkovou příhodu. Dne 11.05.2020 byl dle domluvy přeložen k pokračování lůžkové rehabilitace do RÚ Kladruby.
35. Dne 12. 5. 2022 proběhl další pohovor, jeho obsahem byly právě informace o žalobcově aktuálním zdravotním stavu a následně správní orgán I. stupně ustanovil k posouzení aktuálního zdravotního stavu žalobce znalce jednak z oboru psychiatrie (MUDr. V. T. z Ústřední vojenské nemocnice) a jednak z oboru psychologie (PhDr. J. K., Ph.D., z Ústřední vojenské nemocnice).
36. Oba znalci provedli dne 11. 7. 2022 vyšetření žalobce a dne 18. 12. 2022 vypracovali znalecký posudek, přičemž znalec z oboru psychiatrie ve svém závěru uvedl, že *„Pos. netrpí duševní chorobou ve smyslu psychózy ani závislostí na alkoholu ani jiné návykové látce, ale je zde duševní porucha- intelekt, kognitivní funkce a paměť jsou deteriorovány do pásma počínající demence a to na bázi organického psychosyndromu vaskulární etiologie, dále je zde na bázi tohoto organického psychosyndromu organická porucha osobnosti, která je emočně a afektivně nevyvážená, se sníženou frustrační tolerancí a impulzivní reaktivitou v zátěži. Toto onemocnění je trvalého rázu, do budoucna bude docházet k postupnému zhoršování, psychickou a fyzickou rehabilitací a dobrou životosprávou a lékařským sledováním lze pouze tento proces přibrzdit, může dojít i k určitým menším zlepšením v určitých oblastech, ne však k nějakým podstatným.“*
37. Znalec z oboru psychologie pak konstatoval, že *„Aktuální psychologické vyšetření prokazuje znaky multidoménového deficitu kognitivních funkcí, v úrovni lehké, hraničící demence. Postižení je detekováno psychodiagnostickými metodami v oblasti intelektu, pozornosti, paměti a exekutivních funkcí. Projevy kognitivního deficitu se u posuzovaného dále výrazně zhoršují v podmínkách silnější zevní, zvláště časové, zátěže. (...).*

Posuzovaný je schopen v konvenčních, známých a sociálně pozitivních podmínkách udržet společenské normy a přiměřený projev, ale s probíhajícím časem, a především pak v zátěži, se však dále snižuje celková psychická a kognitivní výkonnost ve všech doménách, včetně osobnostní dekompenzace. U posuzovaného tak klinickým a psychodiagnostickým vyšetřením aktuálně prokazujeme znaky mírné kognitivní poruchy, hraničně až demenci lehkého stupně, a příznaky organické poruchy osobnosti. Prognózu stavu nelze jednoznačně predikovat, nicméně je při aktivní rehabilitaci kognitivních funkcí je zlepšení možné. Pro zjištění případného pokroku a aktuálního stavu by bylo nutné provést další vyšetření, minimálně však s odstupem jednoho roku. Ve vztahu ke spolehlivosti posuzovaného vykonávat citlivou činnost nebo k jeho schopnosti a ochotě dodržovat

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

uložené povinnosti lze z psychologického hlediska na základě výsledků vyšetření konstatovat, že je aktuálně nejistý, není však zcela vymizelý.“

38. Ohledně osobnostní struktury žalobce pak znalec uvedl, že

„Při dnešním psychologickém vyšetření byla u jmenovaného zjištěna závažná duševní porucha, kognitivní porucha, na úrovni lehké demence, vyznačující se multidoménovým deficitem kognitivních funkcí, zjišťovaným jak v klinickém vyšetření, tak v cílených neuropsychologických metodách. Postihuje posuzovaného v oblastech vyšších kortikálních funkcí, jako jsou pozornost, paměť, myšlení, orientace, chápání, učení psychomotorického tempa a celku exekutivních funkcí. Projevy kognitivního deficitu se u posuzovaného navíc dále výrazně zhoršují v podmínkách silnější zevní, zvláště časové, zátěže. Osobnostní struktura posuzovaného je tak zásadním způsobem ovlivněna touto závažnou duševní chorobou a nese aktuálně také znaky organické poruchy osobnosti.“

39. Tyto závěry pak správní orgán I. stupně převzal do odůvodnění svého rozhodnutí a s odkazem na ně žádosti žalobce nevyhověl.

40. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce rozklad, v němž namítl nepřezkoumatelnost prvostupňového rozhodnutí pro nedostatek důvodů, správní orgán nerozhodoval na základě skutkového a právního stavu ke dni vydání rozhodnutí, s tím, že od sběru dat do pro vypracování znaleckého posudku a vydání rozhodnutí existuje více než roční prodleva; žalobcův zdravotní stav se v mezidobí zlepšil a je třeba závěry znaleckého posudku přehodnotit.

41. Žalovaný zamítl tento rozklad napadeným rozhodnutím, když dospěl k závěru, že byt lze přisvědčit tomu, že po kognitivní stránce bylo predikováno možné zlepšení, je třeba zdůraznit, že žalobce trpí rovněž organickou poruchou osobnosti, projevující se emoční a afektivní nevyvážeností, sníženou frustrační tolerancí a impulzivní reaktivitou v zátěži, jež má i sama o sobě za následek jeho osobnostní nezpůsobilost. To znamená, že i potenciální zlepšení kognitivních funkcí nemůže mít na závěr Úřadu vliv. Ačkoliv tedy žalobce sám subjektivně vnímá, že se jeho zdravotní stav od doby provedení znaleckého zkoumání diametrálně zlepšil, ze závěrů znalce z oboru psychiatrie jednoznačně vyplývá, že organická porucha jeho osobnosti je trvalého rázu a do budoucna u ní bude docházet toliko k postupnému zhoršování, jež lze psychickou a fyzickou rehabilitací, dobrou životosprávou a lékařským sledováním zbrzdit, nikoli však úplně zastavit, či takto predikovaný vývoj dokonce zvrátit.

42. Městský soud v Praze po přezkoumání konstatuje, že závěry koncipované žalovaným se sice odvolávají na výsledky znaleckého zkoumání, avšak opomíjejí některá konstatování obou znalců.

43. Za podstatné tu soud považuje především to, že oba znalci připustili možnost zlepšení žalobcova zdravotního stavu, byť každý v jiné míře.

44. Znalec z oboru psychiatrie konstatoval existenci organické poruchy osobnosti, která je emočně a afektivně nevyvážená, se sníženou frustrační tolerancí a impulzivní reaktivitou v zátěži. Byť uvedl, že toto onemocnění je trvalého rázu a že do budoucna bude docházet k postupnému zhoršování, přesto připustil, že psychickou a fyzickou rehabilitací a dobrou životosprávou a lékařským sledováním lze pouze tento proces přibrzdit, může dojít i k určitým menším zlepšením v určitých oblastech, ne však k nějakým podstatným.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

45. Znalec z oboru psychologie pak výslovně konstatoval, že byt' jsou u žalobce zjištěny znaky multidiménového deficitu kognitivních funkcí (znaky mírné kognitivní poruchy, hraničně až demenci lehkého stupně a příznaky organické poruchy osobnosti), současně vyslovil závěr, že prognózu stavu nelze jednoznačně predikovat, nicméně je při aktivní rehabilitaci kognitivních funkcí je zlepšení možné; pro zjištění případného pokroku a aktuálního stavu by bylo nutné provést další vyšetření, minimálně však s odstupem jednoho roku.
46. Ohledně spolehlivosti žalobce vykonávat citlivou činnost nebo k jeho schopnosti a ochotě dodržovat uložené povinnosti znalec na základě výsledků vyšetření konstatoval, že je aktuálně nejistý, není však zcela vymizelý.
47. Tedy je zřejmé, že oba znalci připustili, že byt' aktuální zdravotní stav žalobce vykazuje vážné poruchy, přesto je možné, že v průběhu času při náležité péči je možné zlepšení. To by však vyžadovalo provést nové zkoumání žalobce, přinejmenším s odstupem jednoho roku.
48. Městský soud konstatuje, že právě otázka časového odstupu je pro posouzení věci relevantní.
49. Jak je uvedeno výše, oba znalci provedli vyšetření žalobce dne 11. 7. 2022, avšak svůj posudek vyhotovili až dne 18. 12. 2022. Podstatné však je, že správní orgán I. stupně vydal své rozhodnutí až dne 15. 11. 2023, tedy v době, kdy znalecký posudek byl již jedenáct měsíců starý. Ještě podstatnější je skutečnost, že tento posudek odráží zdravotní stav žalobce tak, jak jej znalci zjistili při v července roku 2022. Správní orgán I. stupně tedy rozhodl na základě skutkových zjištění, která ke dni jeho rozhodnutí byla stará již 16 měsíců.
50. Tento časový odstup by nemusel být na závalu v případě, pokud by oba znalci konstatovali, že zdravotní stav žalobce je provždy daný a plynutím času se nemůže nijak změnit, leda snad k horšímu. To by vytvářelo předpoklad k závěru, že opatřené podklady pro rozhodnutí jsou dostatečné i z hlediska své aktuálnosti, a že není nutno provádět jakékoliv další dokazování.
51. V projednávané věci tomu tak ale není. Jak soud citoval výše, oba znalci připustili možnost zlepšení žalobcova zdravotního stavu v závislosti na čase, byt' každý v poněkud jiné míře, přičemž znalec z oboru psychologie výslovně zmínil potřebu nového znaleckého zkoumání alespoň s odstupem jednoho roku.
52. Jestliže skutková zjištění stran žalobcova zdravotního stavu byla ke dni vydání rozhodnutí správního orgánu I. stupně více jeden rok a čtyři měsíce stará, nelze s přihlédnutím k závěrům znalců dospět k závěru, že toto rozhodnutí nebylo vydáno na základě aktuálně zjištěného skutkového stavu. Tím více pak tento závěr platí pro rozhodnutí o rozkladu, neboť to bylo vydáno ještě o další čtyři měsíce později.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

53. Městský soud v Praze tedy po přezkoumání věci dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a proto napadené rozhodnutí, jakož i rozhodnutí vydané v I. stupni podle ust. § 78 odst. 1 a odst. 3 soudního řádu správního zrušil a věc vrátil podle ust. § 78 odst. 4 soudního řádu správního žalovanému k dalšímu řízení.

54. Rozhodnutí vydaná žalovaným v obou stupních tedy byla vydána v rozporu s ust. § 3 správního řádu, jelikož stav věci nebyl zjištěn tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Za tohoto stavu pak nebylo možno ani relevantně zkoumat závěry, které žalovaný na základě nedostatečně, resp. neaktuálně zjištěného stavu věci učinil.
55. V dalším řízení tedy žalovaný doplní dokazování o další podklady, a to jak vlastní činností, tak v součinnosti se žalobcem, a to zejména k objasnění aktuálního zdravotního stavu žalobce, resp. k posouzení toho, zda se žalobcův zdravotní stav vyvíjí a jakým způsobem.
56. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn podle ust. § 60 odst. 1 soudního řádu správního, když ve věci úspěšnému žalobci vznikl nárok na náhradu nákladů řízení sestávající jednak ze zaplaceného soudního poplatku z podané žaloby ve výši 3000 Kč a jednak z odměny advokátovi za dva úkony právní služby (převzetí věci a žaloba) a ze související náhrady hotových výdajů ve výši 8228 Kč podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění do 31. 12. 2024, a za jeden úkon právní služby a ze související náhrady hotových výdajů podle advokátního tarifu ve znění platném po 1. 1. 2025 (účast na jednání) ve výši 4620 Kč; to včetně daně z přidané hodnoty. Náhradu v celkové výši 17 362,70 Kč je žalobce povinen zaplatit žalovanému do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce JUDr. Radka Ondruše, advokáta.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 19. březen 2025

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.